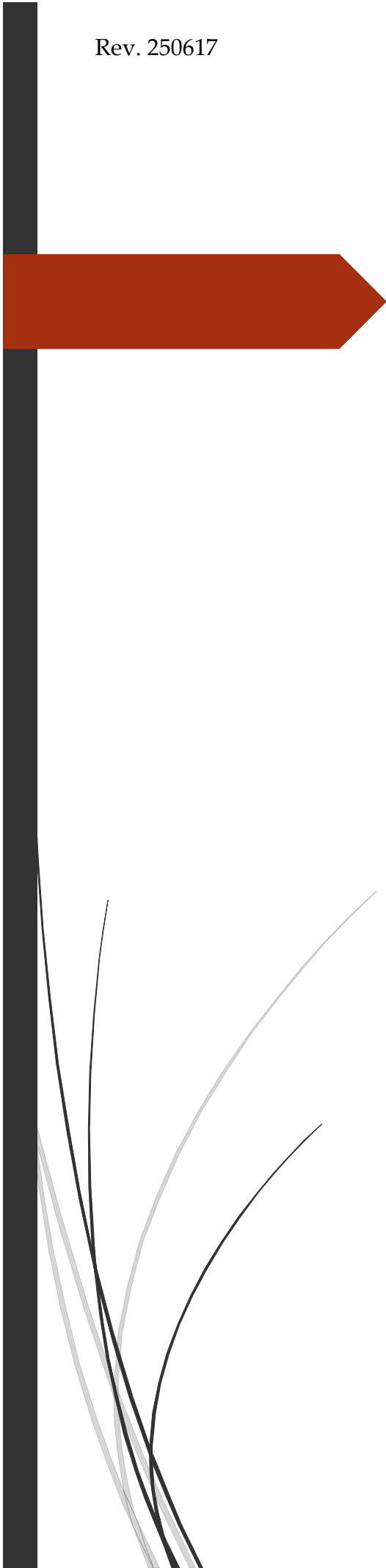

Lokal utbildningsplan för Socialpedagog- utbildningen vid Västerås folkhögskola

80 veckor

Gäller läsåret 2025-2026

Innehåll

Lokal utbildningsplan.....	2
Pedagogiska utgångspunkter	2
Examination och utbildningsbevis	2
Studeranderätt	4
Studerandeflyttande och påverkansmöjligheter för arbetsgivare och intressenter inom yrkesområdet	4
Utbildningens innehåll	6
1. Etik och värdegrund inom socialt välfärdsarbete	6
2. Det sociala arbetets organisation, lagstiftning och dokumentation, motsvarande 9 veckor	7
3. Samhällsvetenskap för socialpedagoger, motsvarande 9 veckor	8
4. Psykologi för socialpedagoger, motsvarande 19 veckor	11
5. Socialpedagogik, motsvarande 19 veckor.....	16
6. Vetenskapsteori, metod och fördjupningsarbete, motsvarande 10 veckor.....	18
7. Lärande i Arbete (LiA), motsvarande 13 veckor	20

Lokal utbildningsplan

Socialpedagogutbildningen är en eftergymnasial yrkesutbildning förlagd till folkhögskola. Utbildningen omfattar studier motsvarande minst 80 veckor på heltid. Samarbetsorganisationen för folkhögskolor med socialpedagogutbildning, BALSAM, har tagit fram ett styrdokument med *Normerande utbildningsområden*. Med detta styrdokument som utgångspunkt beslutar varje enskild folkhögskola om en *Lokal utbildningsplan*.

Föreliggande dokument är den lokala utbildningsplanen för Socialpedagogutbildningen vid Västerås folkhögskola.

Pedagogiska utgångspunkter

Utbildningen är i sin helhet processinriktad och kräver kursdeltagarnas aktiva deltagande. Innehållet vilar dels på vetenskaplig grund, dels på erfarenheter och upplevelser. Vi arbetar processinriktat med individens och gruppens utveckling och använder oss av olika arbetsformer som t.ex. upplevelsebaserat lärande, föreläsningar, gruppdiskussioner, rollspel, fallstudier och självständiga reflektionsuppgifter.

Västerås folkhögskola utgår ifrån att deltagarna tar ett aktivt ansvar för sin utbildning, både för lärarledd studietid och egen studietid.

Mentorskap

Varje deltagare har en mentor som är en av pedagogerna på utbildningen. Mentorns uppgift är att följa deltagarens utveckling och regelbundet stämma av hur det går och vid behov stödja och motivera deltagare. Mentorskapet är viktigt när det gäller att bedöma deltagarens samlade utveckling. Det faktum att alla pedagoger möter deltagarna i varierande undervisningssituationer stärker möjligheterna att bedöma deltagarnas individuella utveckling i förhållande till utbildningens mål, syfte och innehåll.

Examination och utbildningsbevis

Efter avslutad utbildning utfärdas ett utbildningsbevis till alla deltagare som uppfyller kriterierna för funktionell kompetens, har fullgod närvaro och av skolan bedöms som lämpliga för att arbeta som socialpedagog.

Studerande kan komplettera icke godkända delkurser inom en tvåårsperiod efter avslutad utbildning. Efter denna tid kan hela kursen eller delar av den få göras om.

Funktionell kompetens

För att bli godkänd på utbildningen behöver deltagarna uppfylla följande kompetenskriterier:

Yrkesteknisk kompetens, vilket innebär att genomföra utbildningens alla kursmoment. Dessa examineras genom inlämningsuppgifter, redovisningar och deltagande i obligatoriska moment. För att bli godkänd på en delkurs krävs att samtliga examinationsuppgifter som ingår i delkursen är godkända.

Social kompetens, vilket innebär en god förmåga att kunna samarbeta och samverka.

Strategisk kompetens, vilket innebär en god kännedom om Mänskliga rättigheter i allmänhet och Barnkonventionen i synnerhet samt en generell förståelse för styrdokuments funktion.

Dessa kompetensbegrepp bildar tillsammans den *funktionella kompetensen*. I slutet av varje termin görs en progressionsuppföljning där deltagarens utveckling i förhållande till den funktionella kompetensen bedöms.

Om skolan bedömer att deltagaren under utbildningens gång inte kommer att kunna uppfylla kompetenskriterierna, på grund av oförmåga eller olämplighet, kan deltagaren komma att avskiljas från utbildningen. Detta sker då enligt särskilda rutiner, se Studerandehandboken.

Närvaro

Undervisningens upplägg och karaktär kräver full närvaro. För att bli godkänd på utbildningen krävs därför att deltagaren är närvarande under lektionstid.

Vid frånvaro är det deltagarens ansvar att uppdatera sig om det innehåll som avhandlats under den missade tiden. Vid 20% frånvaro från en enskild delkurs så behöver delkursen göras om i sin helhet. Skolan kan bevilja undantag i särskilda fall.

Alla moment från år 1 måste vara godkända för att deltagaren ska få påbörja år 2. Skolan kan bevilja undantag i särskilda fall.

Vid för hög frånvaro kan deltagaren komma att avskiljas från utbildningen. Detta sker då enligt särskilda rutiner, se Studerandehandboken.

Studeranderätt

Skolans policys, regler och rutiner finns i Studerandehandboken på vår hemsida. Vid missförstånd eller oklarheter kan deltagare vända sig till mentor, pedagog eller skolledning för att diskutera. Om man inte är nöjd med skolans formella beslut ska de överklagas till rektor. Ärendet kan därefter i vissa fall gå vidare till skolans styrelse. Folkhögskolornas Studeranderättsliga Råd (FSR) är nästa instans och information om vad som kan anmälas dit och hur man går till väga finns det länkar till i Studerandehandboken.

Studerandeinflytande och påverkansmöjligheter för arbetsgivare och intressenter inom yrkesområdet

Ett fungerande umgänge och medinflytande från våra studerande är en viktig fråga. Avgörande är hur de studerandes engagemang uppmärksammas och uppmuntras och att deras synpunkter hörsammas. Följande forum och funktioner ska finnas på skolan:

- Mentorskap
- Klassråd
- Skolråd
- Deltagarskyddsombud

För att utbildningen ska utvecklas är det även viktigt att skolan för en dialog med verksamma inom yrkesfältet. Kontinuerliga möten med representanter för verksamheter inom det socialpedagogiska fältet i flera kommuner genomförs.

Det arbetsplatsförlagda lärandet och besöken på praktikplatserna är en viktig del av utvecklingsarbetet och de erfarenheter deltagarna tar med sig är viktiga att vi tar med oss i utvecklingsarbetet.

Detta samspel med de yrkesverksamma på olika nivåer är vitalt för utbildningens fortsatta utveckling.

Struktur för lokalt kvalitetsarbete

En grundförutsättning för en bra folkhögskoleverksamhet är öppenhet mot omvärlden där människors vardag, folkrörelers utveckling, pedagogiska och vetenskapliga rön och samhällsförändringar är en viktig del. Västerås folkhögskola anser att den viktigaste kvalitetsfaktorn på en folkhögskola är att ständigt föra en öppen och konstruktiv men även självkritisk dialog. Att ständigt pröva om vi är på rätt väg är grundläggande i kvalitetsarbetet.

Vi vill medverka till att deltagarna får en altruistisk och empatisk förmåga i samspelet med andra människor. I sammanhanget är all personal viktig för deltagarens utveckling. Ett pedagogiskt arbete bygger på regelbundna diskussioner mellan pedagogerna. Det finns en stor frihet att forma det pedagogiska arbetet både som enskild pedagog och som arbetslag.

Kvalitetsarbetet med deltagarna följs upp genom skriftliga utvärderingar och muntliga utvärderingar genom mentorsamtal, klassråd och skolråd.

Kvalitetsutveckling baserat på utvärderingar och samtal genomförs via diskussioner i arbetslaget. Skolan deltar även i det kvalitetsarbete som är gemensamt för samtliga folkhögskolor anslutna till BALSAM.

Utbildningens innehåll

Utbildningen sträcker sig över 80 veckors heltidsstudier fördelade på sju utbildningsområden, vilka presenteras nedan.

1. Etik och värdegrund inom socialt välfärdsarbete

Inom utbildningsområdet ligger tonvikten på utveckling av personliga tanke- och handlingsmönster. Utvecklingen ska ske i förhållande till den värdegrund och de perspektiv som är viktiga i det sociala arbetet. Inom området identifieras målgrupperna för det sociala arbetet. Utöver det problematiseras processen och terminologin som används för att konstruera en målgrupp. Deltagaren får insikt om och utvecklar sin förmåga att praktisera det sociala arbetets värdegrund. Deltagaren utvecklar sin förmåga till självinsikt, empati och reflektion. Vidare utvecklar deltagaren sin förmåga att mota andra på ett inkluderande sätt med förståelse för individers olikheter.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Yrkesetik
- Värdegrund

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Problematisera och diskutera yrkesrelaterade situationer från olika etiska perspektiv

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Bemöta andra med respekt och empati inom ramen för socialt arbete
- Självständigt resonera om etiska dilemman inom socialt arbete

Kurser

Detta utbildningsområde genomsyrar hela utbildningen och ingår i flera av utbildningens delkurser t.ex. i

- den yrkesintroducerande kursen,
- behandlingskurserna,
- MR-kursen där mänskliga rättigheter i allmänhet och barnkonventionen i synnerhet behandlas.

2. Det sociala arbetets organisation, lagstiftning och dokumentation, motsvarande 9 veckor

Inom utbildningsområdet diskuteras och analyseras det sociala arbetets roll i välfärdssamhället från olika perspektiv. I utbildningsområdet får deltagaren förståelse för att det sociala arbetets organisation och arbetssätt är i ständig utveckling. Deltagaren utvecklar en förmåga att förhålla sig kritisk till verksamheters organisation och metoder. I utbildningsområdet ingår kunskap om lagstiftning och styrdokument som är relevant för yrket. Deltagaren får kunskaper om vilka krav som lagstiftningen ställer på dokumentation inom socialpedagogens olika arbetsområden.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Olika modeller för att organisera socialt arbete
- Relevant lagstiftning
- Dokumentation

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Lösa enklare juridiska problem kopplade till yrket
- Dokumentera socialt arbete i enlighet med gällande lagstiftning

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Självständigt arbeta i enlighet med den lagstiftning som styr socialt arbete
- Självständigt dokumentera socialt arbete i enlighet med gällande lagstiftning

Kurser

Det sociala arbetets organisation, lagstiftning, dokumentation, motsvarande 3 veckor.

I delkursen behandlas olika organisationsformer där socialt arbete förekommer och en introduktion ges till den lagstiftning som är relevant utifrån verksamhet samt tillhörande dokumentationsformer.

Efter kursen kan deltagaren:

- Beskriva olika modeller för att organisera socialt arbete.
- Beskriva relevant lagstiftning för området.
- Genomföra den dokumentation som verksamheten kräver.

Dokumentation och administration i skolan, motsvarande 2 veckor.

Delkursen behandlar den dokumentation som är kopplad till det pedagogiska arbetet i skolverksamhet.

Efter kursen kan deltagaren:

- Beskriva situationer kopplade till det pedagogiska arbetet i skolan som kräver dokumentation och uppföljning.
- Redogöra för administrationsansvaret som finns inom skolans verksamhetsområde.
- Är bekant med några digitala plattformar som används inom skolan.

Skolans organisation och uppdrag, motsvarande 4 veckor.

Som socialpedagog i skolan förväntas man att ha en god förståelse om det svenska skolsystemets form och funktion. I detta moment kommer kursdeltagarna att fördjupa sig i samtliga skolformer för barn och ungdomar (förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskoleutbildning, gymnasieutbildning och särskola).

Förståelse kommer att byggas såväl ur historisk som samhällspolitiskt perspektiv. Området är indelat i fyra delar och deltagarna förväntas ha en mycket god förståelse för det svenska skolsystemet efter avslutad kurs.

Förskolans och skolans värdegrund ska ge ett klimat där barn och elever känner sig trygga och respekterade. Det innebär att barn och elever ska få möjlighet att utveckla ett jämlikt och jämställt förhållningssätt. Värdegrund ska också främja likabehandling och barns och elevers rätt till delaktighet och inflytande.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Uppvisa förståelse för det svenska skolsystemets form och funktion
- Motverka diskriminering i form av trakasserier och sexuella trakasserier samt kränkande behandling.
- Arbeta utifrån barns och elevers rätt till delaktighet och inflytande.
- Arbeta utifrån det demokratiska värdegrundsperspektiv som skolan vilar på och ta ansvar för de grupper hen arbetar med eller är en del av.

3. Samhällsvetenskap för socialpedagoger, motsvarande 9 veckor

Utbildningsområde 3 innehåller för utbildningen relevanta samhällsvetenskapliga ämnen som exempelvis sociologi och kriminologi. Utbildningsområdet syftar till att ge kunskaper i hur sociala strukturer påverkar människors förutsättningar för att inkluderas i samhället. Genom fördjupning i samhällsvetenskapliga teorier, begrepp

och empiri hjälps den blivande socialpedagogen att förstå hur strukturer påverkar människors handlingsutrymme.

Samhällsvetenskap används för att problematisera socialt arbete som enbart fokuserar på individnivå utan att ta hänsyn till den sociala kontexten.

I utbildningsområdet studeras också offentlig förvaltning med syfte att öka socialpedagogens förmåga att vägleda andra i samhället.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Samhällsvetenskapliga begrepp och teorier
- Processer i den offentliga förvaltningen

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Använda samhällsvetenskap för att resonera om hur individer påverkas av strukturer
- Tanka kritiskt kring samhällsvetenskapliga frågor och formulera åsikter som underbyggs av empiri
- Lösa uppgifter som går ut på att vägleda andra i samhället

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Självständigt använda samhällsvetenskapliga teorier för att utveckla och förstå processer inom socialt arbete
- Självständigt problematisera socialt arbete som fokuserar på individnivå

Kurser

Sociologi 1, motsvarande 2 veckor

I kursen *sociologi 1* ges deltagarna grundläggande kunskap om sociala strukturer, sociala relationer och socialt samspel. Vi lär oss om social skiktning och vilken betydelse detta har för människors livssituationer och uppväxtvillkor och bearbetar detta på både individ- och strukturnivå.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Redogöra för sociala skiktningssprinciper som klass, kön, etnicitet, funktionsnedsättning, sexualitet och ålder.

- Förstå hur olika skiktningssprinciper samverkar med varandra (intersektionalitet).

Sociologi 2, motsvarande 3 veckor

Denna delkurs ger fördjupa kunskap inom de områden som behandlas i kursen *sociologi 1*.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Analysera sig själv och andra utifrån social stratifiering.
- Förstå hur social skiktning påverkar vilka verksamheter som kan och bör bedrivas i olika sociala sammanhang.
- Beskriva hur villkoren utifrån social skiktning har förändrats i ett historiskt perspektiv.
- Sätta den egna situationen i relation till andras, både här i Sverige och i andra delar av världen.

Sociologi 3, - välfärdssociologi och kriminologi, motsvarande 2 veckor

Denna delkurs är indelad i två block: välfärdssociologi och kriminologi.

Det svenska välfärdsystemet är ett omfattande socialt skyddsnät som syftar till att säkerställa medborgarnas levnadsstandard och trygghet. Systemet omfattar flera viktiga komponenter, som utbildning, sjukvård, trygghetsförsäkringar och pensioner och har utvecklats för att minska ekonomiska skillnader och skapa ett jämlikt samhälle. I detta sammanhang är det socialpedagogiska arbetet mycket viktigt. I den här delen av kursen kommer vi att behandla ekonomisk trygghet, social trygghet och hälsa.

I det andra kursblocket ges en introduktion till kriminologi som syftar till att ge blivande socialpedagoger en grundläggande förståelse för kriminalitetens orsaker, konsekvenser och hantering i samhället. Vi kommer att utforska teorier om brott och avvikelse, samt de sociala och individuella faktorer som påverkar brottsligt beteende. Kursen ger också en inblick i det rättsliga systemet och socialt arbete med människor som är i kontakt med rättsväsendet, vilket är centralt för att kunna arbeta effektivt i yrken som involverar stöd och rehabilitering

Efter kursen kan deltagaren:

- Redogöra för välfärdssamhällets uppbyggnad och struktur, demokratiska värden och beslutsprocesser.
- Redogöra för sociala, ekonomiska, politiska, rättsliga och mediala förhållanden och strukturer i samhället.

- förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor.
- Uppvisa kännedom om kriminologin som ämnesområde.
- Redogöra för sociala och individuella faktorer som kan påverka kriminellt agerande.
- Redogöra för hur samhället kan hantera kriminalitet på olika sätt.

Mänskliga rättigheter, motsvarande 2 veckor

Kursen behandlar mänskliga rättigheter i allmänhet och barnkonventionen i synnerhet.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Redogöra för mänskliga rättigheter med fokus på barnkonventionen och dess tillämpning.
- Se sambandet mellan sin yrkesroll och mänskliga rättigheter med särskilt fokus på barnkonventionens tillämpning.
- Grundläggande kännedom om diskrimineringslagen.

4. Psykologi för socialpedagoger, motsvarande 19 veckor

I utbildningsområdet ges deltagaren en introduktion till ämnet psykologi. I området introduceras deltagaren till olika perspektiv inom ämnet psykologi. Ämnet ger förståelse för mänskliga beteenden, tankar och känslor. I utbildningsområdet utvecklas även kunskaper om psykologi och dynamik på gruppnivå. Därtill lär sig deltagaren om personlighetsstörningar och psykiska sjukdomar.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Olika psykologiska perspektiv
- Psykologiska behandlingsmetoder
- Diagnoser, personlighetsstörningar och psykiska sjukdomar

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Analysera en situation eller problematik från olika psykologiska perspektiv
- Första hur andra yrkesgrupper använder psykologiska behandlingsmetoder
- Förstå hur personlighetsstörningar och psykiska sjukdomar påverkar beteende

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Understödja och medverka i arbetet med psykologiska behandlingsmetoder
- Arbeta inkluderande med personer som exempelvis har personlighetsstörningar eller psykiska sjukdomar

Kurser

Psykologi 1 – Grundläggande psykologi och människans utveckling, motsvarande 2 veckor

Kursen *psykologi 1* ger deltagarna en grundläggande förståelse för psykologins centrala begrepp, teorier och perspektiv, med särskilt fokus på människans utveckling under livets olika skeden. Deltagaren får kunskap om hur arv, miljö, kön, kultur, motivation, känslor och samhällskontext påverkar beteende och psykisk hälsa.

Kursen behandlar psykologins historia och vetenskapliga grunder samt ger en introduktion till psykologiska tester och experiment.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Förklara grundläggande psykologiska begrepp såsom perception, kognition, emotion och beteende.
- Beskriva och jämföra centrala psykologiska perspektiv, inklusive biologiskt, psykodynamiskt, behavioristiskt, kognitivt och humanistiskt perspektiv.
- Redogöra för utvecklingspsykologiska teorier, till exempel Freuds, Eriksons och Piagets teorier.
- Förstå hur ålder, kön, kultur och social kontext påverkar individens utveckling.
- Resonera kring faktorer som påverkar välbefinnande, motivation och självkänsla.
- Visa förståelse för psykologiska orsaker bakom mänskligt beteende.

Psykologi 2 – Gruppsykologi, kommunikation och konflikthantering motsvarande 3 veckor

Kursen ger fördjupad förståelse för människors samspel i grupper, gruppers utveckling samt kommunikationens och konflikthanterings betydelse för socialt samspel och psykologisk hälsa. Fokus ligger på att utveckla praktisk och empatisk förståelse för beteenden i sociala sammanhang.

Under kursen behandlas gruppsykologi (roller, normer, ledarskap och grupp-utveckling), att observera och analysera grupper, symtom, orsaker och

bemötande vid mobbning samt olika kommunikationsmodeller, reflekterande samtal och lågaffektivt bemötande.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Beskriva gruppsykologiska teorier och perspektiv, såsom FIRO och Tuckmans modell.
- Förstå gruppers utveckling och rollbildning över tid.
- Analysera och reflektera över gruppdynamik.
- Identifiera orsaker till konflikter och tillämpa lågaffektivt bemötande vid konflikthantering.
- Känna till begrepp och orsaker kopplade till mobbning och utanförskap.
- Redogöra för kommunikationsmodeller, såsom Johari-fönster, I-meddelanden och aktivt lyssnande.
- Kommuniera empatiskt och respektfullt med hänsyn till olikheter.
- Reflektera över egna styrkor och utvecklingsområden i gruppsammanhang.

Psykologi 3 – klinisk psykologi och psykisk ohälsa, motsvarande 3 veckor

Kursen ger en introduktion till klinisk psykologi och dess tillämpning inom arbete med psykisk ohälsa. Fokus ligger på grundläggande kunskap om psykologiska klassificeringar, diagnoser, behandlingsmetoder och etiska aspekter. Kursen ger en introduktion till behandlingsmetoder som Kognitiv beteendeterapi (KBT) och psykodynamiska och andra terapiformer samt psykologisk bedömning och utredning.

Efter avslutad kurs kan deltagaren:

- Uppvisa förståelse för klinisk psykologi och dess samhällsroll.
- Redogöra för vanliga psykiska störningar och deras symtom.
- Uppvisa grundläggande kunskap om behandlingsmetoder, såsom kognitiv beteendeterapi (KBT) och psykodynamisk terapi.
- Förstå psykologisk bedömning och diagnostik.
- Reflektera över etiska frågor vid arbete med psykisk ohälsa.

Ledarskap 1 – Ledarskap och individen, motsvarande 3 veckor

Kursen fokuserar på självledarskap (begrepp, motivation, mål och värderingar), personlig utveckling självbild, självkänsla, feedback och självförtroende), motivation (teori och praktik med fokus på inre och yttre drivkrafter) och kompetensutveckling (definition, analys och utveckling samt lärstrategier).

Syftet är att öka deltagarens medvetenhet om eget ansvar, värderingar och mål samt ge verktyg för att utveckla självledarskap och personlig motivation.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Förklara vad självledarskap innebär och tillämpa strategier för att ta ansvar för sin egen utveckling.
- Förstå inre och yttre motivation och kunna använda mål- och strukturverktyg.
- Reflektera över sin självbild, självkänsla och identifiera egna styrkor och utvecklingsområden.
- Använda metoder som Johari-fönster och feedback för personlig utveckling.
- Förstå motivationsteorier såsom Maslow, Herzberg och Deci & Ryan samt deras tillämpning i vardag och arbetsliv.
- Identifiera och utveckla sin egen kompetens genom analyser som SWOT och planera för livslångt lärande.

Ledarskap 2 – Grupper, kommunikation och konflikthantering, motsvarande 3 veckor

Kursen syftar till att ge grundläggande kunskaper och verktyg för att förstå, leda och arbeta effektivt med grupper, med fokus på grupperns utveckling, kommunikation och konflikthantering.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Beskriva olika ledarstilar samt skillnaden mellan grupper och team.
- Förstå grupperns betydelse i organisationer och grundläggande gruppdyamik.
- Redogöra för grupp-utvecklingsteorier, grupproller och processer.
- Använda effektiva kommunikationsmetoder, inklusive aktivt lyssnande och feedback.
- Identifiera orsaker till konflikter och förstå grupperns reaktioner på konflikter.
- Tillämpa strategier och konfliktstilar för att hantera och leda genom konflikter.

Specialpedagogik anpassningar och särskilt stöd, motsvarande 2,5 veckor

I den här kursen introduceras det specialpedagogiska fältet. Centrala begrepp inom området, exempelvis extra anpassningar och särskilt stöd, inkludering, tillgängliga lärmiljöer samt en skola för alla diskuteras med hjälp av relevanta specialpedagogiska perspektiv. Under kursen ges kunskaper om elevers olika förutsättningar för lärande samt betydelsen av organisering av lärmiljöer för att möta elevers behov.

Dessutom behandlas hur pedagoger kan bemöta elever och deras vårdnadshavare samt hur skolan kan arbeta för att ge stöd och stimulans när olika svårigheter utgör

ett hinder för elevernas lärande. Vidare introduceras orsaker till konflikters uppkomst. Strategier för att hantera dessa konflikter bearbetas och lärarens roll i skapandet av goda sociala relationer uppmärksammas.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Redogöra för centrala perspektiv och begrepp inom det specialpedagogiska fältet
- Redogöra för teorier om konflikthantering i pedagogiska miljöer
- Visa kunskap om centrala faktorer rörande elever med och i svårigheter, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter

Introduktion till Tecken som AKK (TAKK), motsvarande 0,5 veckor

Kursen är en kortare introduktion till tecken som alternativ och kompletterande kommunikation.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Redogöra för vad TAKK innebär och hur det är uppbyggt,
- En grunduppsättning tecken och provat på att använda dessa,
- Uppvisa kunskap om var information och kunskap om TAKK finns att hämta vid behov.

Missbruk och beroende, motsvarande 2 veckor

Kursen ger verktyg och kunskap för att effektivt kunna stödja personer som kämpar med missbruk. Under kursens gång ges kunskap om missbruk utifrån ANDTS (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel). Substanser, beteendeförändringar och skadeverkningar samt biologiska och sociala faktorer påverkan på missbruks- och beroendeproblematik behandlas tillsammans med orsaker och riskfaktorer för att hamna i missbruk och beroende.

Utöver ovanstående behandlas även missbruk och beroende i relation till psykisk ohälsa, neuropsykiatriska diagnoser, attityder och värderingar samt etik och moral. Barnperspektivet behandlas särskilt.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Redogöra för verktyg som kan användas i missbruks- och beroendebehandling.
- Arbeta förebyggande utifrån olika målgruppers behov och situation.
- Uppvisa förståelse för människor med beroendeproblematik, utanförskap och/eller funktionsvariation.

- Bemöta personer på ett professionellt sätt utifrån deras livssituation och svårigheter/styrkor.

5. Socialpedagogik, motsvarande 19 veckor

Utbildningsområdet innehåller såväl teoretisk som praktisk socialpedagogisk kunskap. Deltagaren utvecklar förståelse för hur olika traditioner, teorier och begrepp har påverkat yrkesrollen. Deltagaren utvecklar även ett professionellt förhållningssätt samt ökar sin förmåga till självreflektion i relation till yrkesrollen. Utöver detta innefattar området metoder för praktiskt socialpedagogiskt arbete. Hur arbete med sociala problem ser ut behandlas på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Teoretisk socialpedagogik
- Praktisk socialpedagogik

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Planera, utföra och utvärdera socialpedagogiska insatser

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Ansvara för och leda socialpedagogiska insatser
- Självständigt arbeta socialpedagogiskt med olika målgrupper

Kurser

Socialpedagogiskt arbete, yrkesintroduktion, motsvarande 6 veckor

Kursen syftar till att ge deltagarna kunskap om socialpedagogik som kunskapsområde för att de så småningom ska utveckla en socialpedagogisk handlingskompetens. Under kursens gång behandlas fältets utveckling i ett historiskt perspektiv, vad pedagogiskt förhållningssätt inom socialt arbete innebär, olika metoder, med betoning på det pedagogiska, och hur ett meningsskapande socialt arbete kan se ut. Vidare ger kursen insikt i olika verksamhetsområden där socialpedagoger arbetar och hur dessa områden och arbeten kan skilja sig åt.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Beskriva det socialpedagogiska fältets framväxt,

- Redogöra för teoretiska utgångspunkter för såväl socialt arbete som socialpedagogiska förhållningssätt,
- Ge exempel på hur vardagen och vardagliga aktiviteter kan användas för socialt förändringsarbete,
- Beskriva ett antal olika socialpedagogiska metoder,
- Redogöra för aktuella verksamhetsområden för socialpedagoger.

Pedagogiskt arbete, motsvarande 4 veckor

Kursen behandlar grundläggande kunskaper, centrala begrepp och villkor för lärande med fokus på pedagogikens olika teorier och metoder. Deltagaren får insikt i hur lärande kan förstås och hur undervisning har utvecklats historiskt. Kursen inkluderar även en fördjupning i lekens betydelse för barns utveckling och hur skolgården kan användas som en pedagogisk och trygg lärmiljö.

Deltagaren får kunskap om viktiga pedagoger och pedagogiska riktningar samt pedagogikens roll i olika sammanhang, inklusive tydliggörande pedagogik, lekens olika former och skolgårdspedagogik. Kursen omfattar både teoretiska moment och praktiska övningar där deltagaren får planera och leda lek utifrån olika åldrar och behov.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Identifiera och särskilja olika pedagogiska riktningar.
- Beskriva villkor som påverkar lärande.
- Ge exempel på centrala begrepp inom pedagogik.
- Tillämpa en pedagogisk riktning i ett praktiskt fördjupningsarbete.
- Förstå olika lärstilar och deras betydelse.
- Ha kunskap om det svenska skolsystemet.
- Förklara tydliggörande pedagogiks principer.
- Förstå lekens viktiga roll för barns utveckling inom tanke, känslor, rörelse och socialt samspel.
- Känna igen och beskriva olika former av lek, såsom fri lek, styrd lek och symbolisk lek.
- Veta hur skolgården kan användas som en plats för lärande, gemenskap och trygghet.
- Planera och leda lekar som är anpassade efter olika grupper och åldrar.
- Använda lek och aktivitet för att skapa gemenskap och förebygga konflikter.
- Reflektera över vuxnas betydelse för barns lek och trygghet samt identifiera faktorer som kan främja eller hindra lek i olika miljöer.

Projekt – från idé till genomförande, motsvarande 4 veckor

Kursen syftar till att ge grundläggande kunskaper och färdigheter i projektarbete, från idéutveckling med målformulering och planering till genomförande och utvärdering. Projektorganisation och kommunikation behandlas såväl som redovisning, feedback och reflektion. Deltagarna arbetar praktiskt med egna eller gemensamma projektidéer som redovisas både skriftligt och genom muntlig presentation.

Efter genomförd kurs kan deltagaren:

- Beskriva projektmetodikens grunder.
- Formulera projektidéer och genomföra behovsanalyser.
- Planera projekt med tydliga mål, aktiviteter, resurser och tid.
- Förstå gruppdynamik och roller inom projektarbete.
- Dokumentera och utvärdera projekt.
- Genomföra ett mindre projekt individuellt eller i grupp.

Coachningsmetodik, motsvarande 5 veckor

Kursen syftar till att ge deltagarna en introduktion och praktisk förankring i olika samtalsmetoder med fokus på coachning, systemisk coaching, motiverande samtal och lösningsfokuserade samtal och metoder. Kursen utvecklar deltagarnas kommunikativa och reflekterande förmåga i samtalssituationer.

Efter avslutad kurs kan deltagaren:

- Redogöra för och kunna skilja på olika samtalsmodeller och metoder.
- Tillämpa ett coachande och lyssnande förhållningssätt.
- Ha grundläggande färdigheter i systemisk coaching, motiverande samtal och lösningsfokuserade samtal.
- Förstå samtalets roll i förändringsprocesser.

6. Vetenskapsteori, metod och fördjupningsarbete, motsvarande 10 veckor

Utbildningsområdet handlar om att ge deltagaren en introduktion till vad vetenskap är och vad som skiljer vetenskap från andra sorters kunskap. Deltagaren får en orientering i vetenskapliga metoder, källhantering och källkritik. Under momentet utvecklar deltagaren förmågan att tillgodogöra sig och sortera vetenskaplig information. Därtill lär sig deltagaren att identifiera uppenbara metodologiska brister i en vetenskaplig studie.

Deltagaren utvecklar förståelse för hur dispositionen av en text kan påverka läsarens möjlighet att förstå och granska innehåll. Grundläggande kunskaper om evidensbaserat socialt arbete liksom forskningsetiska frågor lyfts fram i momentet. Deltagaren skriver ett eget fördjupningsarbete med stöd av en handledare.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Vetenskapsteori, metod och forskningsetik
- Källkritik och källhantering
- Evidensbaserat socialt arbete

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Läsa och förstå vetenskapliga texter på svenska och engelska
- Granska vetenskapliga texter och bedöma deras trovärdighet samt relevans
- Planera socialpedagogiska insatser med utgångspunkt i vetenskaplig information

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Självtständigt söka, tillgodogöra sig och tillämpa vetenskaplig information

Kurser

Vetenskapsteori och metod, motsvarande 5 veckor

Deltagarna introduceras för vetenskaplig teori och metod och ges en grund för att förstå forskning i allmänhet och forskning inom yrkesområdet i synnerhet. Kursen syftar också till att ge en förståelse för hur kvalitet i arbetet som socialpedagog kan säkerställas.

Efter genomgången kurs kan deltagaren:

- Förhålla sig källkritisk till information och fakta.
- Skilja mellan kvalitativ och kvantitativ forskningsansats.
- Enklare tillämpning av kvalitativ och kvantitativ metod för datainsamling.

Uppsatsarbete, motsvarande 5 veckor

Syftet med kursen är att deltagarna på ett vetenskapligt sätt, under handledning, enskilt eller i par ska genomföra en empirisk undersökning och skriva ett självständigt arbete inom yrkesrelevant ämnesområde. Deltagarna ska använda sig

av och kritiskt granska vetenskapliga texter samt opponera på en kurskamrats arbete.

Efter genomgången kurs kan deltagaren:

- Självtständigt genomföra en studie med vetenskapliga metoder.
- Granska en studie genomförd med vetenskapliga metoder.

7. Lärande i Arbete (LiA), motsvarande 13 veckor

Inom utbildningsområdet omsätter deltagaren teoretiska kunskaper om socialpedagogiskt arbete till praktiska färdigheter. Momentet innefattar att planera och genomföra socialpedagogiska insatser tillsammans med en handledare. Genom att möta klienter och ta del av professionellas erfarenheter inom fältet utvecklar deltagaren strategier för eget handlande. Deltagaren får under momentet kännedom om lagstiftning, organisation och lokala rutiner på praktikplatsen.

Kunskaper

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kunskaper om:

- Praktiska socialpedagogiska insatser
- Organisation, rutiner och relevant lagstiftning

Färdigheter

Efter avslutat utbildningsområde kan deltagaren:

- Skapa konstruktiva relationer med klienter och kollegor
- Utföra klientnära arbetsuppgifter

Kompetens

Efter avslutat utbildningsområde har deltagaren kompetens att:

- Självtständigt ansvara över klientnära arbete
- Agera med etisk medvetenhet i förhållande till målgruppen

LiA-perioder

Under utbildningen genomförs tre praktikperioder om totalt 13 veckor på arbetsplatser inom det socialpedagogiska verksamhetsfältet.

- Praktikperiod 1: Tre veckor under termin 1.
- Praktikperiod 2: Tre veckor under termin 2.
- Praktikperiod 3: Sju veckor under termin 4.

Det arbetsplatsförlagda lärandet är en mycket viktig del av utbildningen. Alla ämnen i utbildningen synkroniseras med det arbetsplatsförlagda lärandet vilket innebär att

alla teoretiska moment kopplas till praktiken och de praktiska momenten blir en del av de teoretiska momenten.

Handledaren kommer att vara väl förtrogen med kopplingen mellan teori och praktik. Praktiken samordnas med mottagande verksamhet och anpassas individuellt till varje kursdeltagare i samråd med mottagande praktikplats. Praktikplatserna kan vara förlagda så väl i Västerås kommun som i närliggande kommuner. Folkhögskolans praktiksamordnare besöker arbetsplatserna under praktikperioderna.

Bedömning

Under praktikperioden gör pedagogerna praktikplatsbesök för avstämning med både praktikhandledare och deltagare. Praktikhandledaren lämnar in en skriftlig bedömning av deltagaren efter praktikperiodens slut. Sammantaget av detta bedöms deltagarens prestation utifrån följande:

- Deltagarens relationsskapande förmåga.
- Deltagarens förmåga att planera, genomföra och utvärdera aktiviteter.
- Deltagarens förmåga att genomföra aktiviteter på ett professionellt och säkert sätt anpassat till målgruppen.
- Deltagarens förmåga att bemöta verksamhetens besökare på ett empatiskt och relevant sätt med ett inkluderande förhållningssätt utifrån deras olikheter och livsvillkor.
- Deltagarens förmåga att fungera väl tillsammans med kollegorna på praktikplatsen.
- Deltagarens ansvarstagande gentemot arbetsplatsen och dess arbetsuppgifter.
- Huruvida deltagaren är mottaglig för handledarens feedback samt förmåga att anpassa sitt ledarskap utifrån given feedback.
- Deltagarens förmåga att agera professionellt, under handledning, i befintlig verksamhet.
- Deltagarens förståelse för arbetsplatsens uppdrag och funktion.
- Deltagarens förmåga att reflektera kring och redovisa ny kunskap från respektive praktikperiod.